

xij.

Incepit capla libri. xij. cap p'mu.

Quid sit qd' etia in aō mō intelligendū sit ad interiorem hominē pertinere. **se cap. xiiii.**

Corpales sensus coīes nobis esse cū pecoribus. et p'ruū esse hoīs de lījs que sensu corporis cōprehendit secūdū eternas iudicare rationes. **se cap. iii.**

Actiones corpales ita demū esse rectas si eis regendis mētis intellectuale p'fuit **se cap. iii.**

Quid intersit mter illud quo mens inclinat ad tpalia et ilud qd' cōtemplat eterna **se cap. v.**

De opinione eoz qui cōmigo mastuli et feie et eoz proli diuinā compant trinitatē **cap. vi.**

Quod homo nō ad unius in trinitate persone sed ad totius trinitatis ymaginem sit creatus. **se Capl'm. vii.**

De eo qd' apl's dicit virū eē ymaginem dei. mulierē aut gloriā viri **se Capl'm. viii.**

Qubus progressibz mens corporalū usū et consuetudine delectata ab eternorū contemplatione deficit **se cap. ix.**

Omni periculose relicto coī bono pruata querūtur **se cap. x.**

Que sit huāna temptatio et qd' p'cū ext' corp' habeat **cap. xi.**

Qubus demutatioibz homo ab ymagine dei in similitudi

ne pecoris delabat **se cap. xii.**

Omni cōpabilis sit p'mor hoīm p'uaritaciō mens que ad amo rē tpaliū sēsu ē tēta corpeo. **se cap. xiii.**

De eoz sententia qui in uno hoīe mente in psoma viri. sum aut corpus in psoma mulieris accipiedū eē dixerit **cap. xiv.**

In que officia p'pria sapientia et sciēcia diuidant **se cap. xv.**

De opinione platomis qua credidit aiās alia vitā p'usq' corpibz idueret habuisse ~

Expliūt capla libri duodecimi
Incepit liber. xii. Quid sit quod etiam in aō mō intelligendū sit ad interiorem hoīem pertinere **Capl'm. p'mū.**

Hoc nūc videam ubi sit quasi qd' dam hoīs exterioris mteriorisq' confiniū. Quid em habem in aō coī cū petore recte adhuc dī ad extiorem hoīem pertinē. nō em solū corpus homo exterior deputabit. Sed adiūcta quodam vita sua qua cōpates corpus et om̄es sensus viget quibus mstructus ē ad extei ora sentienda. Quoz sensor ymagine mfixe in mēoria cū recordando reuisunt res adhuc agit ad extiorem

hoīem pertinet atq; m hys
omib; nō distam a pectore. n
qd figura corpis nō prouidet sed
erecti sum. Quia m re amo
nem ab eo qui nos fecit. ne
m meliore mī pte id est aīo
similes pecoribus sim a qui
bus corpib; erectione distam
nō ut m ea que sublimia sūt
m corpib; aīum prouiam. nā
ul m talib; quietē volupta
tis appetere prosternere est
aīum Hoc sicut corpus ad ea
que sunt extensa corporū id ē
ad celestia naturaliter erectū
est. sic aīum qui substancia
spiritualis ē ad ea que sūt m
spiritualib; extensa erigend
est nō elatione supbie sed
pietate iusticie. **Corpales sen**
sus coies nobis ēē cū pecorib;
et p̄p̄ū ēē hoīis de hys que
sensu corporis comprehendit se
cūdū eternas iudicare rati

Possunt aut̄ ones. cap. ii.
et pectora sentire p̄ cor
poris sensus extrinsecus cor
poralia. et ea mēorie fixa re
mīsi atq; m eis appetere co
ducibilia fugere icōmoda. ne
rū ea notare ac nō solū na
turaliter apta. sed etiam de
industria mēorie cōmenda
ta retinere q̄t m obliuione
iāiāq; labentia recordando
atq; cogitando rursus ip̄u

mere ut quēadmodū ex eo qd
gerit mēoria cogitatio format
sic et hoc ip̄m qd m mēoria ē
cognitione firmet. factas enā
visiones hinc atq; inde recor
data quelibet sumēdo et q̄i
assumendo cōponere. et iſpi
tere quēadmodū m hoc rerū
genere que veri similia sūt
discernātur a veris nō sp̄ri
talib; sed ip̄m corporalib;. Hoc
atq; huiusmodi qmuis ī sei
sibilib; atq; m eis que īde
aīum p̄ sensu corporis traxit
agantur atq; versentur non
sunt īde rationis exp̄cia
nec hoīibus pecorib; q̄z coia.
Hoc sublimioris rōis est iudi
care de istis corporalib; scdm
rationes icōpales et semip
ternas que mī supra mēte
huānā essent ī icōmutabiles
projecto nō eēnt atq; hys n̄
subiūgeretur aliquid mēm
nō scdm eas possem̄ de cor
poralib; iudicare. **Judicam̄**
aut̄ de corporalib; ex rōne di
mensionū atq; figuraz qm̄
icōmutabilit̄ manere mēs
nouit. **Actiones corpales ita**
adē ēē rectas si eis regēdis
mentis intellectuale p̄fuit

Illud vēo mēm cap. ii.
qd m actione corporali
atq; typaliū tractandor̄ ita
versatur ut non sit nobis ī

xij.

munes cū petore rationale ē
 quidē. **H**ec ex illa rationali
 nrē mētis substācia qua sub
 herem⁹ intelligibili atq; ī cō
 mutabili veritati. tāqm̄ dūtū
 et mferioribz tractandis gu
 bernandisq; deputatū ē. **P**icut
 enī m oībus pecoribz nō īue
 tū est vno adiutorū simile
 illi. msi de illo detractū ī cō
 uigiū formaretur. ita mētis
 mētis qua supnā et internā
 cōsulim⁹ veritatē. nullū
 est adusū rex corporalū qn̄
 tū nature hōis sat est. simile
 adiutorū ex aīe p̄tibz quas
 cōes cū pecoribus habemus.
Et ideo quiddā rōnale nr̄m
 nō ab umtatis diuocio sepa
 tū. sed m auxiliū societatis
 quasi dīnuatū m suū operis
 dīspicitur officio. et sicut vna
 caro est duorū m masculo et
 feīna. sic intellectū nostrū
 et actionē et ^{uel} consilīū et exe
 cutionē uel rationē et appre
 titū rōnale uel si quo alio
 modo significatius dici pos
 sunt vna mentis natūra cō
 plettit. ut quēadmodū de ill
 dictū ē. exunt duo. m carne
 vna. sic de hys dici posset.
 duo m mente vna. **D**ū nū sit
 inter illud quo mens īcliat
 ad tpalia et illud quo cōfē

platir eterna Caplin. iij.

Dū igit̄ dīserim⁹ de natūra
 mentis huāne de vna qua
 dam re dīserim⁹ nec eam m
 hec duo que cōmemorauī n̄
 p̄ officia geminam⁹. Itaq; n̄
 m ea q̄rim⁹ trinitatem m tota
 querim⁹ non sepantes actionē
 rationale m tpalibz a cōtē
 platione eternorū ut tertū
 aliquid iam queram⁹ quo tri
 nitas īpleatur. **H**ec m tota
 natura mētis ita trinitatē
 repri opus ē. ut si desit actio
 tpaliū tui op̄i necessariū fit
 adiutorū ppter qd̄ ad hec īfe
 riora admīstranda dīnuetur
 aliquid mentis m vna nūsq;
 dīspicita mētē trinitas īueniat.
 et facta iam ista distributioē
 m eo solo qd̄ ad cōtemplatio
 nē pertinet eternorū nō solū
 trinitas. sed etiā ymagō dei.
 m hoc aut̄ qd̄ dīnuatū ē m ac
 tionē tpaliū etiā si trinitas
 possit non tamē ymagō dei
 possit īueniri **D**e opinione
 eoz qui cōuigio masculi et
 feīna et eoz p̄oli diuinā cō
 parat trinitatē. Cap̄ quātū.

Proinde nō michi vidēt̄
 probabile afferre sentē
 tiā que sic arbitrantur
 trinitatē ymaginis dei m tri
 bus p̄sonis quod attinet ad

humana natura posse reperi
ut in coniugio masculi et femin
atque in eorum prole compleat quod quod
vix ipse prius persona intimet. filii
vero quod de illo ita processit ut de
illo nascetur atque ita tertiam
personam velut spiritus dicitur esse mihi
hinc que ita de viro proces
sit ut non ipsa esset filius a filia
quibus ea contipiente proles nas
ceretur. **D**ixit enim dominus de spiritu
santo quod a patre procedat et non
filius non est. In huius igitur opinioni
omnis errore hoc solus probabi
liter affertur. quod in origine fratre
femina secundum scripture fidem optimam
documentum ad id quod in symbo
lo domini qui natus est de spiritu satis
ostendit non omnem quod de aliquo
persona existit ut persona altera
faciat filium posse dici quoniam de
viri persona existit persona
mulieris. non tamquam eius filia
dicta est. Cetera sane ita sunt
absurda ymo vero ita falsa
ut facilime redarguantur. Omnes
tamen quale sit spiritus secundum meos
filii dei putare et coniuge pa
tris. fortassis quippe respon
deatur hec in carnalibus ha
bere offensionem dum corporei
conceptus pertusorum cogitatur.
quoniam et hec ipsa castissime cogi
tent quibus mundis oiam mun
da sint in mundis aut et infide

libus quorum polluta sunt et mens
et conscientia. ita nichil est mundum
ut quosdam eorum etiam de virginie
secundum carnem natus christus offendit.
Ned tamquam in spiritibus
illis summis ubi non est aliquid
violabile aut corruptibile nec natum ex type nec ex for
mitu. si qua dicuntur talia ad quorum similitudinem etiam
ista inferioris creature genera
ta quibus longe remotissime
facta sunt. non debent cuiusque
sobria perturbare prudenter. ne
cum vanum devitat horrorem
in punctione incurat errorum
assuetat in corporibus ita spi
ritualium reperi vestigia. ut cum
inde sursum versus ducere ratione
ascendere ceperit ut ad ipsam
incomitabilem veritatem per
quam facta sunt ista puerat.
non secundum ad summam pertrahatur quod
contemptum in infernis. **I**n dec
em erubuit quidam uxorem
sibi elige sapientiam quam nomine
uxoris in prole cognoscenda cor
ruptibile concubituingerit co
gitanti. Aut vero ipsa sapientia
sexus femini est quia femin
inis vocabulo et in grecis
et in latina lingua enuntiatur.
Cod homo non ad unum in tri
nitate personae sed ad totius tri
nitatis imaginem sic crevit. capitulo vi.

xij.

Non ergo ppterā respuum⁹
istam sententiā qā timem⁹
scām et i uolabile atq̄ i cōmu
tabile caritatē tanq̄m cōungē
dei patris de illo existentem.
sed nō sicut prole ad gignendū
verbū per qđ facta sūt om̄ia
cogitare. **V**ed quia eā falsā
diuina sc̄ptura euidenter ostē
dit. **D**ixit em̄ deus. faciamus
hoīem ad ymaginē et similitudi
nē mām. **P**aulo post aut̄ dic
tū est. Et fecit deus hoīe ad
ymaginē dei. **N**ostrā certe
quia pluralis ē nūs nō rē
diteretur si homo ad unius
psone ymaginē fieret sive
patris sive filii. sive spūs sā
Ved quia fiebat ad ymaginē
trinitatis. ppterā dictū ē ad
ymaginē mām. **R**ur sūs aut̄
ne m trinitate credendos ar
bitrarem̄. tres deos. cū sit
eadē trinitas unus deus. Et
fecit iquid deus hoīem ad y
maginē dei pro eo ac si di
ceret ad ymaginē suā. **V**ut
em̄ tales usitate m illis tr̄s
locutiones quas nōnulli etiā
si catholicā fidē asserūt non
tamē diligenter aduertūt
ut putet ita dictū fecit d̄s
ad ymaginē dei quasi due
retur fecit pater ad ymag
inē filii sic volentes asserere
m scripturis sanctis deū d̄m̄

etiā filiū quasi desim̄t alia ve
rissima et manifestissimā docu
mēta ubi nō solū d̄s. sed etiā
verus deus dicitur est filius
In hoc em̄ testimonio dū aliud
soluere intendūt. sic se ipli
cant ut expedire nō possint.
Vi em̄ p̄r̄ fecit ad ymaginē
filii ita ut nō sit homo yma
go p̄r̄ sed filii dissimilis ē
p̄r̄ filius. **V**i aut̄ pia fides do
ret sicut docet filiū ēē ad eq̄
litatē essentie filiū p̄r̄. quod
ad similitudinem filii factū ē. ne
cessē ē etiā ad similitudinem p̄r̄
factū sit. **D**emde nullo modo
dubitādū est de hoīe q̄ ad si
militudinem p̄r̄ factus sit. De
inde si hoīem p̄r̄ nō ad suam
sed ad filii fecit ymaginem.
cur nō aut̄ faciam⁹ hoīe ad
ymaginē et similitudinem tuam.
sed aut̄ mām. nisi quia trinitas
ymago fiebat m hoīe ut hoc
modo esset homo ymagno un⁹
veri dei quia ipsa trinitas un⁹
verus d̄s est. **L**ocutiones aut̄
sūt inuicibiles tales m scripturis.
Ved has protulisse sufficerit.
Est m psalmis ita dictū. d̄m̄
est salus et sup̄ ip̄m tuū bene
dictio tua. quasi alteri dictū
sit. nō ei de quo dixerat. d̄m̄
est salus. **E**t iterū a te iquid
eruer a temptatione et m
deo meo transgrediar miū

q̄ alteri dñeit a te eruar a tēp
 tatione. Et iter p̄pli sub te ca
 dent in corde īmitorū regis.
 Ac si diceret in corde īmitor
 tuor. **E**i quippe regi dixerat
 id est dñō ihū xp̄o p̄pli sub te
 cadent quē regem intelligi
 voluit cū diceret in corde ī
 mitor regis. Karus ista m
 noui testamēti br̄is īueni
 tur. **H**ed tamen ad romanos
 apl̄s. de filio suo mqt q̄ fact⁹
 est ei ex semine dauid scđm
 carnē qui p̄destinatus ē fili⁹
 dei ī virtute scđm sp̄m sancti
 ficationis ex resurrectionē mor
 tuor ihū xp̄i dñi m̄i tanq̄m
 de alio supra diceret. **C**uius ē
 enī filius dei p̄destinatus ex
 resurrectione mortuor̄ ihesu
 xp̄i. nū si eiusdē ihū xp̄i qui
 p̄destinatus est filius dei in
 virtute. **E**rgo quō hic cū au
 diuum⁹ filius dei in virtute
 ihū xp̄i. aut filius dei scđm
 sp̄m sanctificationis ihū xp̄i.
 aut filius dei ex resurrectionē
 mortuor̄ ihū xp̄i cū dici po
 niusset usitate in virtute sua.
 aut scđm sp̄m sanctificationis
 sue aut ex resurrectionē mor
 tuor̄ eius uel mortuor̄ suor̄
 nō cogimur intellige' aliquam
 p̄sonā. **H**ed vna eandēq̄ si
 licet filij dei dñi m̄i ihū xp̄i.

ita cū audiuim⁹. fecit d̄s hoīem
 ad ymaginē dei q̄uis posset
 usitatus dici ad ymaginem
 suā. nō tñ cogim⁹ aliā p̄sonā
 intellige' in trinitate sed vna
 eandēq̄ trinitate qui ē unus
 deus ad cui⁹ ymaginē factus
 est homo. **A**ue cū ita sint
 si eandē trinitatis ymaginēz
 non in uno sed in tribus hoīib⁹
 acceperim⁹. p̄rē et m̄rē. et fi
 liō. nō erat ergo ad ymaginēz
 dei factus homo anteq̄m ux
 or ei fieret et anteq̄m filiū
 propagarent quia nondū eāt
 trinitas **a**n dicit aliq̄s iam
 trinitas erat. quia et si nō
 dū forma p̄pria. iam tamen
 originali natuā et mulier
 erat in latere vni et filius
 in lūbis p̄p̄is cur ergo sc̄ptuā
 dñeisset. fecit deus hoīez ad
 ymaginē dei. contexuit di
 tens. fecit eū masculū et
 feinā fecit eos. et benedixit
 eos uel si ita distinguendū
 est et fecit d̄s hoīem. ut de
 mde inferat. ad ymaginē
 dei fecit eū. et tercia subuic
 tio fiat. masculū et feinā
 fecit eos. quidam enim timu
 erunt dicere. fecit eū mas
 culū et feinā ne q̄i mōstru
 osū aliquid intelligeretur
 sicut sūt quos hermafrodi

tos vocant cū etiā nō sit menda
citer possit intelligi utrūq; in
nuō singulari. ppter id qd dcm
est exūt duo in carne una. cur
ergo ut dicere reperā in natuā
hois ad ymaginē dei facta.
pter masculū et feīnā non
cōmemorat filiū sc̄ptura. Ad
implendā quippe ymaginem
trinitatis debuit addere et fi
liū q̄ius ad huc in p̄s lūbis
cōstitutū sicut mulier eāt in
latere. An forte iam facta eāt
mulier et sc̄ptura breui con
plexione constrinxerat. quod
postea quēadmodū sit factū
diligentius explicitaret et pp
terea filius cōmemorari nō
potuit q̄ā nōdū erat natus. q̄i
et hoc nō poterat ea breuita
te cōplecti spūs sc̄s suo loco
postea natū filiū narratur
sicut mulierem de vri late
assūptam suo postmodū loco
narravit. et tamē hic eam
noīare nō p̄termisit. **D**e eo
qd apl's dicit vri ēē ymagi
nem dei. mulierē aut̄ gloriā

Non itaq; vri. Cap. vii.
debem⁹ intelligere hoī
nem factū ad ymaginē sūme
trinitatis. hoc ē ad ymaginē
dei. ut eadem ymago in trib;
intelligatur hoib⁹. P̄sertim
tū apl's dicit vri ēē ymaginē
dei et p̄pteā velamētū ei capi
tis demat quod mulieri ad

hibendū monet ita loquēs.
vri quidē nō debet velare
caput cū sit ymago et gloria
dei. mulier aut̄ gloria vri
est. **C**uid ergo dicem⁹ ad
hoc? **V**i pro sua p̄sona mu
lier adm̄plet ymaginē tri
nitatis cur ea detracta de
latere vri adhuc ille yma
go dicit? Aut si et una per
sona hois ex tribus p̄t dici
ymago dei sicut in ipā sūma
trinitate et unaqueq; per
sona deus est. cur non et
mulier ē ymago dei. **F**ra
p̄pteā caput velare p̄cipit
qd ille qui ymago ē phibet
Ved videndū ē quomō nō
sit contrū qd dicit apl's nō
mulierē sed vri ēē yma
ginē dei huic qd scriptū
est in genesi. fecit deus hoī
nem ad ymaginē dei. fecit
eū. masculū et feīnam fec
eos. et benedixit eos ad y
maginē quippe dei naturā
ipām humana factā dicit.
qui sexu utroq; cōpletur.
net ab intelligenda ymaginē
dei sepat feīnā. **D**icto enī
qd fecit deus hoīez ad yma
ginē dei fecit eū inquit mas
culū et feīam uel certe alia
distinctione masculū et feī
nam fecit eos. **C**uomō gō
per apl'm audiūm⁹ vri
ēē ymaginē dei. vnde cap⁹

+ qd̄ at ad vnu solū aitmet ymago dī
 velae prohibet. mulier autē
 nō et ideo ipā hoc face' uber'
Insi credo illud ēē qd̄ antea
 dñe. cū de natura humane
 mentis agerem mulierē cū
 vno suo ēē ymaginē dei. ut
 vna ymago sit tota illa subā
 cū autē m adiutorū distribui
 tur qd̄ ad eā ipām solam atting
 nō ē ymago dei est ^{mulie'} tam plēna
 atq̄ integra qm̄ i vnu con
 uicta sicut de natura huāne
 mentis dixim⁹ quā et si to
 ta compleat' veritatē yma
 go dei ē et tñ ex ea distri
 buit' aliquid. et quadā itē
 tione derivatur ad actionē
 rex tpalū. nichilomin⁹ ex
 qua parte conspectā consu
 lit veritatē ymago dei est.
 ex qua vero intendit' m a
 genda mferiora nō ē yma
 go dei. **E**t qm̄ qntūcūqz se
 extenderit m id qd̄ etermū
 est tanto magis mde forma
 tur ad ymaginē dei. et ppte
 rea nō est cohibenda ut se
 mde contineat ac temperet
 ideo vir nō debet velare ca
 put. **C**uria vero illi rōnali
 actioni que m rebus corpali
 bus tpalibz q̄ versat' pici
 losa est nimia m mferiora
 progressio. debet habē pti
 tē super caput qd̄ uidat ve
 lamentū quo significat' cē

cohibenda. **G**rata est em̄ sc̄is
 angelis et sacrata et pia sig
 nificatio. **N**am deus nō ad
 tempus videt. nec aliqd noui
 fit m eius visione atq̄ sc̄etia
 cū aliquid tpalit' ac transito
 rie geritur. sicut mde affi
 uitur sensus uel carnales aia
 luū et hōm uel etiā celestes
 angelor. **I**n isto quippe mai
 festo sexu masculi et feine
 apl̄s paulus occultioris cu
 iusdam rei figurasse mste
 riū uel h̄m intelligi potest.
 qd̄ cū alio loco dicat veram
 viduā ēē desolatā sine fihis
 et nepotibz. et tñ eā sperare
 debere m dño et perfistere
 m orationibz nocte ac die. h̄
 dicit mulierē seductā m pre
 uaritatione factā. saluā fieri
 per generationē filior. et ad
 didit si pmanerit m fide
 et dilectione et sanctificatioē
 cū sobrietate. quasi vero pos
 sit obē bone vidue si ul' fili
 os nō habuerit. ul' h̄m quos
 habuerit m boms moribus
 pmanere uoluerit. **H**z qā
 ea que dicuntur opa bona tāq̄
 filii sūt vite m̄e scdm̄ quam
 queritur cuiusq; vite sit quisq;
 id ē quō agat hec tpalia quā
 vitā greci nō zenon sed byon
 vocant. et hec opa bona maxi
 me m officijs misericordie

frequentai solent. opa veo mi sericordie nichil prosut siue paganis siue iudeis qui xp̄o non credit. siue quibusq; here tias uel scismatis ubi fides et dilectio et sobria sanctifica tio nō iuenerit. manifestū ē quid apls significare voluerit et ideo figurate ac iustice qā de velando muliebre capite lo quebatur. qd' misi ad aliqd se cretū sacramēti referatur. iāne remanebit. Hic ut em nō solū veratissima ratio. sed etiā p̄ apli declarat auctoritas. nō scdm formā corporis hō fr̄us est ad ymaginē dei sed scdm rationē mentale. Cogitatio quippe turpiter vana est que opinat' deū mēbroz corporalū liniāmetis circuſcribi atq; defi miti. Porro autē nōne idē b̄s apls paul⁹ dicit renouamū sp̄itu mentis vr̄e et induit nouū hoīem eū qui scdm deū cre atus ē. Et alibi apertus. exu ētes vos inquit veterē hoīez tū actibus eius. induit nouū qui renouatur in agnitione dei scdm ymaginem ei⁹ qui creauit eū. Hi ergo sp̄ū men tis nr̄e renouamur et nr̄e est nouus homo qui renouatur in agnitione dei scdm ymagi ne eius qui creauit eū nulli dubiū est nō scdm corpus ne q̄ scdm qualibet aīmī partē.

sed scdm rōnalē mente ubi p̄t ēē agnitione dei hoīem factū ad ymaginē eius qui creauit eū. Hcdm hanc autē renouationē efficiunt etiā filii dei. per bap tismū xp̄i et induentes nouū hoīes xp̄m utiq; induim⁹ per fidem quis ē ergo qui ab hoc consorcio feīas alienet cum sint nobiscū gracie cohere des. Et alio loco idē apls dicit oēs em filii dei estis per fidē m xp̄o ihū. Cuiuscq; em in xp̄o baptizati estis. xp̄m idu istis. Non ē iudeus neq; gre cus. non est seruus neq; liber. nō est masculus neq; femina oēs em uos vñū estis m xp̄o ihū. Hūq; nā igit' fideles feī ne sexū corporis amiserūt. H̄i qā ibi renouat' ad ymaginē dei ubi sexus nullus ē hoc est in spū mētis nr̄e ibi hō factus ē ad ymaginē dei. ubi sexus nullus ē hoc ē in spū mētis sue. Cur ergo vir apte rea nō debet velare caput quia ymago ē et gloria dei mulier autē debet q̄r gloria viri ē quasi mulier nō renouetur spū mētis sue q̄r renouatur in agnitione dei scdm ymaginē eius qui creauit eū? Hed quia in sexu corporis distat a viro recte potuit in eius corpali velamēto figu rari pars illa rōmis que ad

tpalia gubernanda deflectitur
ut nō maneat ymago dei nisi
ex qua pte mens hoīs eternis
rationibz conspiendis ul' cō
sulendis adherescit quā nō
solū masculos sed etiam fei
nas habere manifestū ē. Er
go m eoz mētibz roīs natū
cognoscit. m eoz vero corpo
ribus ip̄ius vni⁹ mentis dis
tributio figurat. Quibz p:o
gressibz mens mens corpali
ūm usū et consuetudine delec
tata ab eternor cōtemplati
one deficit. Capl'm. viii.

Ascendentibz itaq; itroſo
quibusdā gradibz con
siderationis per aīe ptes vñ
incipiat aliquid occurrere qd'
non sit nobis cōmūne cū besti
is mde incipit ratio ubi iam
homo mterior possit agnosti
qui etiā ip̄e si per illā rōnem
tū tpaliū rex adm̄stratio
delegata ē iimoderato pro
gressu nimis m exteriora pro
labit. cōsentiente sibi capite
suo. id est non eam cohibete
atq; refrenate illa que i spe
cula consiliū presidet quasi
vñili portione iueteratur
mter mimitos suos vrtu
tis iuidos demones tū suo
prīnce dyabolo eternor qz
illa visio ab ip̄o etiā capite
cū cōuige vetitū manducā
te subtrahitur ut lumen o

tulor eius non sit cū illo at sic
ab illa illustratione veritatis
ambo nudati atq; aptis oclis
consciēne ad videndū quā m
honeste atq; mdecori remāſe
rint tāqm̄ folia dulcū fruct
tuū. sed sime ip̄is fructibz itaſi
frū boni op̄is bona verba cō
texunt ut male viuentes qj
bene loquendo cōtēgant tur
pitudmē suā. "Cū pūcile
relieto cō bono priuata que

Potestatem rūt. Capl'm. ix.
quippe suā diligens aīā
a cō vniuerso ad priuata pte
prolabit. et apostatia illa sup
bia qd' ūciū pti⁹ dicit' cū ūci
uersitate creature deū rōrē
secuta legibz eius optē gubernari
potuisset plus aliquid
vniuerso appetens atq; id sua
lege gubernare molita quia
mthil ē amplius vniuersita
te m curā ptilem trudit. et
sic amplius aliquid cōcupi
cendo minuit. vnde et audi
cia dicit' radix om̄ malorū
totū qz illud ubi aliquj p̄pū
contra leges quibz vniuersi
tas adm̄stir agere mititur
id ē per appetitū p̄corpus pro
priū gerit qd' ptiliter possi
det. atq; ita formis et motibz
corpaliibz delectata quia itus
ea secū non habet cū eor yma
ginibus quas memorie fixit
iuoluitur et fantastica forni

xij.

ratione turpit inquinat: oīā officia sua ad eos fines referēs. quibz curiose corporalia ac tpali a. per corporis sensus querit a' tumido fastu alījs animis corporeis sensibus deditus ēē affectat excelsior. aut tenoso gur gite carnalis voluptatis īmer gitur. **Quae sit humana temptationis et qd p̄t̄m extra corp⁹?**

Quin g⁹ bo habeat. cap. x.
na volūtate ad m̄telora ac sup̄iora percipienda que nō priuati sed coiter ab oībus qui talia diligunt sime illa agusti a uel iudia casto possidentur amplexu uel sibi uel alījs cōfult. et si fallatur in aliquo p̄ ignorātiā tpaliū qā et hoc tpalit gerit et modū agendi non teneat quē debebat huā na temptatio ē et magnū ē hanc vitā sic degere quā uel ut viā redeūtes corpori⁹ ut temptatio nos nō apprehēdat nisi humana hoc em̄ p̄t̄m extra corpus est nec formitaciō deputatur. et p̄terea facili me ignoscitur. **Cū vero p̄t̄ adipistenda ea que per corp⁹ sentiūtur p̄pter expiendi uel extellendi uel contrectandi cupiditatē ut in hījs finem boni sui ponat aliquid agit. quicquid agat turpiter facit et fornicatur in corpus pro-**

p̄t̄m peccans et corporeis rerū fallata simulachra m̄torsus rapies. et vana meditatione cōponēs. ut ei n̄ diuinū aliq̄ misitale videatur. priuati auara fetatur erroribus et p̄uanī prodiga īanit viribus. **Qui bus de mutationibz homo ab yma ḡine dei ad similitudinē pecoris**

Ne ad tā tur delabat cap. xi.
pem et miserabile forniciationē semel ab exordio pro sileret. Sed sicut sc̄ptū ē q̄mo dicit spernit paulatī decidit. **Cuomō em̄ coluber nō apertis tibus passibus sed squamaz minutissimis nisibz repit. sic lubricus deficiendi motus negligentes minutatī occupat.** et m̄cipiens a peruerso appetitu silitudinē dei peruenit ad similitudinē pecor. **Inde est qd nudati stola prima pellitas tunicas mortalitate meruerunt.** **Honor enī hoīs verus. est yma go et silitudo dei que nō custoditur nisi ad ipm a quo ip̄mitur. Tanto magis itaq̄ inheretur deo. q̄ntomin⁹ diligetur p̄t̄m cupiditate v̄o expiende p̄t̄nis sue quodā nutu suo ad seipm tamq̄ ad medin prouit. Ita tū vult ēē sicut ille sub nullo et ab ip̄a sua menditate penaliter ad yma pro pellitur. id est ad ea quibus**

per ora letantur. atque ita cum sit honor eius similitudo dei. dederunt autem eius similitudo per oris homo in honore positus non intelligit. compatus est uimenti insensatis et similis factus est eis. Quia igitur tam longe transiret a summis ad infimam nisi per medium sui. Cum enim negligita caritate sapientie quod se p eodem modo manet concupiscitur scientia ex mutabilius corporum experimento inflat non edificat. ita pregrauatus animus quasi pondere suo a beatitudine expellitur. et per illud suu medietatis experimentum pena sua discit quid interstitit inter bonum desertum et malum somnis suu. nec redire potest effusis ac perditis ueribus nisi gratia conditoris sui ad penitentiam votatis et paternam donantis. Quis enim in felicitate animam liberabit a corpe mortis huius misericordiae per illum Christum dominum nostrum. De qua gratia suo loco quoniam postea psalterit differemus. nunc de illa parte rationis ad quam pertinet scientia id est cognitio rei corporum atque mutabilium variandis vite huius actionibus nostra. suscepta consideratione quanto dñs adiuuat pagamus. Exinde compabilis sit prius hominum purificatiom mens

qua ad amorem corporum sensu est tracta corporeo. Capl'm. xij.

Sicut enim in illo manifesto coniugio duorum hominum qui primi facti sunt non manducavit serpens de arbore vetusta. sed tamen modum manducandum per suavitatem. mulier autem non manducavit sola. sed uno suo dedit et simul manducaverunt quis cum serpente sola locuta et ab eo sola seducta sit. ita et hoc quod etiam in horae uno geritur. et dimicatur. occulto quodam secretoque coniugio. carnalis vellit ita dicam qui in corpe sensus intendit. sensualis animi motus qui nobis per tribus que communis est. sedulus est a ratione sapientie. Sensuque corporis corporalia sentiuntur. eterna vero et immutabilia sunt ratione sapientie intelliguntur. Rationem autem scientie appetitus vitinus est. quoniam quidem de his corporibus que sensu corporis sentiuntur ratiocinatur ea que scientia dicitur actions. si bene ut ea noticia referat ad finem summum bonum. si autem male ut eis fruatur tandem bonis talibus in quibus falsa beatitudine coquiescat. Cum ergo huius intentionem mentis que in rebus corporibus et corporibus. propter actions officium ratio-

.Xij.

tinandi vivacitate versat car-
 nalis ille sensus uel animis ige-
 rit quidam illecebra fruendi se-
 idem tamquam bono quodam pruia-
 to et proprio non tamquam publico
 atque eum quod est in comutabi-
 le bonum. tunc velut serpens allo-
 quitur feiam. **H**unc autem ille
 rebre consentire de ligno pro-
 hibito manducare est. **P**er it-
 te consensus si sola cogitatio
 mis delectatione contentus est.
 superioris vero auctoritate co-
 silij ita membra remetitur ut non
 exhibeantur iniquitatis arma-
 pao sic habendum existimo ve-
 lut cibum vetitum mulier sola
 comedenter. **E**n autem in conser-
 sione male utendi rebus que per
 sensu corporis sentiuntur; ita de-
 termitur quodcumque patim. ut si
 pta sit etiam corpe compleat.
 intelligenda est illa mulier de-
 disse viro suo secum simul eden-
 dum illicitum cibum. **N**eque enim per
 patim non solu cogitandum suauem
 verum etiam efficaciter pietram
 dum mente decerni. nisi et illa
 mentis intentio penes quam
 summa pta est membra in opus
 mouendi. uel ab ope cohibe-
 di male actioni cedat et ser-
 uiat. **N**ec sane cum sola cogi-
 tatione mens oblectata illi-
 titis non quidem decernes esse

facienda tenes tamen et voluens
 libenter que statim ut attigerunt
 animi respici debuerunt negan-
 dum est esse patim. **P**er longe minima
 quam si et ope statuat impletum.
Et ideo de talibus quoque cogitaci-
 onibus remota petenda est. pectusque
 preciatus atque diuidit. dimittit
 nobis debita nostra facienda quod
 sequitur atque in oratione iungendum.
 sicut et nos dimittimus debitori-
 bus meis. **N**eque enim sicut nullis
 duobus primis hominibus personam
 suam quisque portabat. et ideo si
 sola mulier cibum edisset illicitum
 sola itaque mortis supplicio plet-
 teretur. ita duci per in hoc uno
 si delectationibus illicitis a quibus
 se continuo deberet auertere
 cogitatio libenter sola passat
 nec facienda deterrant mala.
 sed tamen suauem in recordatione
 teneantur quasi mulierem sine vi-
 ro posse dampnari. **A**bsit hoc
 credere. **H**ec quippe una per-
 sona est. unus homo est. totusque
 dampnabit. nisi hec que sine vo-
 luntate opandi sed tamen cum volu-
 tate animi talibus oblectandi
 solius cogitationis sentiuntur
 esse patim per mediatoris gratiam
 remittantur. **H**ec itaque dispu-
 tatio quia in mente uniusquisque
 hominis quesiuimus quoddam rationale
 coniugii contemplationis et actio-

mis officijs per quedā singula
distributis. tñ in utroq; mentis
unitate seruata. salua illi⁹ ve-
ritatis historia quā de duob⁹
p̄mis hoībus vno scilicet ei⁹
qz muliere de quibus propa-
gatū est genus humanū di-
uina tradit auctoritas ad h⁹
tm̄mō audiēda ē ut intelliga-
tur apls ymaginē dei viro tñ
tribuendo non etiā feīne qm̄
uis in diuerso sexu duorū hoī
mū aliquid tamē significare
voluisset qd̄ in uno hoīe que
rereatur. **D**e eoz sūia qui in uno
hoīe mentē in psona viri. sen-
sum aut̄ corpis in psona mulie-
ris accipiendū ē dixerūt cap̄

Nec me fugit quosdā **xiii.**
que fuerūt ante nos e-
gregij defensores catholice
fidei et diuini eloquij tracta-
tores tū in hoīe uno cui⁹ uni-
uersam aiām bonā quedam
padiū ē senserūt duo ista
requirerēt vnu mēte mulie-
rem vero dixisse corpis sen-
sum et scdm hanc distributi-
onē qua viri pominur mens.
sensus vero corpis mulier vi-
dentur apte om̄ia cōuenire
si considerata tractent̄ nisi
qd̄ in oībz bestijs et volatilib⁹
scptū ē non esse iuentū vno
aduitorū simile sibi et tūc

est ei mulier facta de latere
ppter qd̄ ego nō putau pro mu-
liere sensū corporis ēē pone-
dū quē videm⁹ nobis et besti-
is ēē coīem. **N**ed aliquid volu-
qd̄ bestie non haberent sensū
qz corpis magis pro serpēte
intelligendū existimauit que
legitur sapientior oībz pero-
ribus terre. **I**n eis quippe na-
turalibz bonis que nobis et
rrationalibz aiāntibz vide-
mus ēē coīa viuacitate qua-
dam sensus excellit nō ille
de quo scptū ē in eplā que ē
ad hebreos ubi legitur pfectoz
ēē solidū cibū qui per habi-
tū exeritatus habent sens⁹
ad separandū bonū a malo illi
quippe sensus natuē rationa-
lis sicut ad intelligētiā p̄tinē-
tes. **N**ed iste sensus qui ē qnq;
p̄tinus in corpe per quē non
solū a nobis verū enā abesi-
is corporalis spesies motusq;
sentitur. **N**ed siue isto siue illo
siue aliquo alio mō accipiēdū
sit qd̄ apls vtrū dixerit y-
maginē et gloriam dei mu-
lierem aut̄ glorā viri appa-
ret tñ tū scdm deū viuum⁹
mēte nrām i m̄visibilia ei⁹
intenta. ex eius eternitate
veritate caritate proficiēt̄
debere formari. **C**iddā vēo

xij.

rationalis intentionis nrē hoc
est eiusdē mētis in usū mutabi-
lū corporalū qz rerū sine quo
hec vita nō agit̄ dirigendū.
nō ut conformem̄ huic seculo
finē cōstituendo in bonis tali-
bus et in ea detorquendo b̄ni-
tudinē appetitū. **D**ed ut qcqd
in usū typalū rōnabilit̄ faci-
m̄ eternorū adipiscendorū
cōtemplatione faciam̄ per
ista transītes illis inheren-
tes. **I**n que officia p̄pria sapiē-
tia et scientia diuidant̄ capl'

Rabet em̄ et scien. xiii.
ciā modū suū bonū
si qd̄ in ea inflat uel inflare
asselet eternorū caritate vin-
tatur que nō inflat sed ut sci-
mus edificant. **V**me scientia
quippe n̄ virtutes ip̄e quib⁹
recte vīnitur possūt haberi
y quas her vita misera sic
gubernetur ut ad illā que
vere b̄ta ē pueniatur eter-
nam. Distant tamen ab eter-
norū contemplatione actio-
qua bene utimur typalibus
rebus et illa sapientiae her
scientie deputatur. **C**ūm̄
em̄ et illa que sapientia ē
possit sciā nūctupari sicut
et apl̄s loquit̄ ubi dicit. nūc
suo expte tuē aut cognoscā
sicut et cognitus sum quā

scientiā p̄fō contemplatio-
nis dei vult intelligi. qd̄ sōr
sūmū exit p̄mū tamē ubi
ditit. alij quidē datur p̄ sp̄m̄
sermo sapiētie. alij sermo sci-
entie scdm̄ eūdē sp̄m̄. her vti
qz duo sine dubitatioē distin-
guit lucet nō ibi explicit qd̄
intersit et vnde possit utq
qz dinosci. verū scripturarū
sanctorū multiplicē copiam
scrutatus īuemo scptū esse
in libro Job eodē scō vīro lo-
quēte. **E**cce pietas est sapiē-
tia abstinere aut a malis sci-
entia ē. **I**n hac differētia itel-
ligendū ē ad cōtemplatioēz
sapientiā. ad actionē scientiam
p̄tinere. **P**ietatē quippe hoc
loco posuit dei cultū que gre-
ce dicitur theozebra. **N**am
hoc verbū habet ista scien-
tia in codicibus grecis. **E**t qd̄
est ietermis excellētius q̄
deus cui⁹ solus īcōmutabi-
lis est natūā. **E**t quis cult⁹
eius nisi amor eius? **C**uo
nūc desideram⁹ eū videre
credim⁹ que et fē speramus
nos ēē visuros et qntū profi-
lū ī emqmate tūc aut ī ma-
nifestatioē. hoc est em̄ quod
aut apl̄s faciē ad faciē. hoc
etia qd̄ aut iohās dīlectissimi

nūt filij dei sum⁹. et nōdū
apparuit qd' erim⁹. **H**ecim⁹
quia cū apparuit filiē ei eri
mūs qm̄ uidebim⁹ eū sicuti
ē de hys atq; huūsmodi ser
mo ipē m̄ uidet ēē sermo sapi
entie. abstinere aut a malis
qm̄ iob scītiā dixit ēē rex
proculdubio tpaliū ē. qm̄
scdm tempus m malis sum⁹
a quibus abstinere debem⁹
ut ad illa bona eterna veia
mus. **C**āmōbrē quicqd pru
denter fortiter tēpanter et
uiste agim⁹ ad eam p̄tinet
sciētiā sine disciplinā qua
m euitandis malis bomisq;
appetendis actio mā versa
tur et quicquid p̄t exēpla
ul̄ cauenda uel imitanda
uel p̄t quariūq; rerū que
nris accomodata sunt usib⁹
ntiā documēta historica
cognitione colligim⁹. de hys
ergo sermo cū fit. eū scī ser
monē puto discernēdū a ser
mone sapiēte. ad quē per
tinent ea que nec fuerūt
nec futura sunt sed sunt et
pter eternitatē m̄ qua sunt
et fuisse et ēē et futuā esse
dicūtūr sine ulla mutabili
tate tpm. **N**ō em̄ sic fuerūt
ut esse desinerent aut sic fu
tura sunt quasi nō sunt nūt
Ned idipm̄ esse semper ha

buerūt. semper habituā sunt.
Nanet aut nō tāqm̄ m spacijs
locorū fixa veluti corpora. sed m
natura m corpali sic intelligi
bilia p̄sto sūt mentis aspecti
bus sicut ista m locis visibilia
uel contrectabilia corporis
sensibus. **N**on aut solū rex
sensibiliū m locis positarū sine
spacijs localib; manent itel
ligibles icorporalesq; rōnes
verū etiā motionū m tib⁹
transēciū sine tpali transitu
Vtant etiā ipē utiq; intelligi
biles nō sensibiles ad quas
mētis acie puenire pautorū
ē. et cū puenit qm̄tū fieri
pt nō m eis manet ipē per
uentor. **V**z veluti acie ipā re
uerberata repellit. et fit rei
nō transitorie cogitatio que
tamē cogitatio tñsiens per
disciplinas quibus erudit⁹
ām̄ memorie cōmendat
ut sit quo redire possit que
cogitur mde tñsire. qm̄us si
ad mēriā cogitatio nō re
diret atq; ibi qd' cōmendane
rat iuenerit velut rudis ad
hoc sicut ducta fuerat duse
retur idq; iuenerit ubi pū
mū iuenerat illa icorporea
veritate vñ rursus qm̄ desp
tū m memoria figeretur.
Freq; em̄ sicut manet ver
bi gratia quadrati corporis

incorporeus et immutabilis ratio-
sic in ea manu hominis cogitatio.
si tamē ad eā sine fantasiam spa-
cij localis potuit premere. aut
si alicius artificiosi et musici
sonū per moras temporis tūscūtis
mōsitas cōphendat̄ sime tpe-
stans in quodā secreto altoq;
silencio. tam diu salte cogita-
ri p̄t. qm̄ diu p̄t ille cantus
audiri. tamē qd̄ mōe rapuit
et si tr̄siens mentis aspect⁹
et quasi glutiens in ventre
ita in memoria reposuerit. poterit
recordando quodāmō rūcare
et in disciplinā qd̄ sic didic̄
traire. **C**ad si fuit oīmo-
da obliuione deletū rursq;
doctrina duce ad id veniet̄
qd̄ penitus extiderat. et sic
nouerit̄ ut erat. **D**e opimo
ne platonis qua credidit at-
mas alia vitā p̄usq; corpib⁹
induerentur habuisse. cap xv.

Tinde plato ille ph̄s. nob̄
ipsiudere conatus ē vix
isse hic viās homī et anq; ista
corpora gererent. et hinc est
qd̄ ea que discūtur remīstū-
tur potius cognita qm̄ cog-
noscuntur noua. Retulit em̄
puerū quēdā nescio quid de
geometria interrogatū sit
respondisse tāqm̄ eē illius
pitissim⁹ discipline. **G**raida-

tūm quippe atq; artificiosē inter-
rogatus. videbat qd̄ videndū
erat ducbatq; qd̄ viderat. **S**ed
si recordatio hec eē rerū ātea
cognitārū nō utiq; om̄es uel
pene om̄es nū illo modo iter-
rogaretur hoc possent. **N**on
oīs em̄ in priore vita geome-
tria fuerūt cū tam rari sūt
in genere huāno ut vix possit
aliquis iuueniri. **S**ed potius
credendū ē mentis intellectua-
lis ita conditā ēē naturam
ut in rebus intelligibilibus
naturali ordine disponente
conditore subiecta sic ista vi-
deantur in quadā luce sui ge-
neris incorporeā quēadmodū
oculis carnis videt que in
hac corpea luce circūadiat̄
cui⁹ lucis capax eiq; cōgruēs
est creatus. **N**on em̄ et ipse
ideo sime nigro alba et nigra
discerit quia ista iā nouerat
anq; in hac carne crearet̄.
Demq; cur de solis rebus ī
telligibilib⁹ id fieri p̄t. ut be-
ne interrogatus quisq; re-
spondeat qd̄ ad quāq; p̄tinet
disciplinā etiā si ignarus est.
Cur hoc facere de rebus sen-
sibilib⁹ nullus p̄t. nisi quas
isto vidi in corpe constitut⁹.
aut eis que nouerat iudicā-
tibus credidit seu br̄is cuiusq;

seu verbis. **N**on enim acq[ue]stare
dū est eis qui sanuī pythagorā
ferūt recordatū fuisse talia nō
nulla que fuerat expertus tū
hic alio iam fuisse in corpore
et alios nō nullos narrat alij
eiusmodi ~ aliquid in suis men-
tibus passos quos falsas fuisse
mēorias quales plerūq[ue] expi-
munt in somp[er]mis qn[n] nobis vi-
dem⁹ remisi⁹ quasi egerimus
ul' viderim⁹ qd' n[on] egim⁹ oī
no n[on] vidim⁹ et eo mō affec-
tas eē illoꝝ mētes etiā vigi-
lātū instinctu spirituū malig-
nor⁹ atq[ue] fallaciū quib[us] cire
ē de reuolutionib[us] aīc[on] falsa
opinione ad decipiendos hoī-
nes firmare ul' sere⁹ ex hoc
tōtū potest quia si vere illa
recordarentur que hic i alij
antea positis corpib[us] viderāt
multis ac pene oībus hec co-
tingeret qn[on]quidē ut de viuis
mortuos ita de mortuis vi-
uos tanqm[ue] de vigilātib[us] dor-
mientes et de dormientibus
vigilātes sme cessatione fieri
suspicātur. **E**nī ergo hec ē sapi-
ēcie et sciencie recta distictio
ut ad sapientiā p[ro]tineat eter-
narū rerū cognitio itellectu
alis. ad scienciā vero tpaliū re-
rū cognitio rōnalis quid nū
pponēdū sit sūe postponēdū

nō est difficile iudicāre. **H**i aut̄
alua est adhibenda distretio
qua dinoscant̄ hec duo que
procul dubio distare aplis do-
cet dicens. alij quidā dat̄ per
spm sermo sapience. alij ser-
mo sciencie scdm eūdē spiritu-
tū etiā istoz duoz que nos possum⁹
possūm⁹ euidentissimā diffe-
renzia ē qd' alua fit itellectu
alis cognitio eternarū rex
alua rōnalis tpaliū et huic
illā p[ro]ferendā esse ambigit
nemo. **R**elinquētib[us] itaq[ue] no-
bis ea que extērioris sūt hoīs
et ab eis que coīā tū petori
bus habem⁹ introrsū astende-
cupientibus aīq[m] ad cogni-
tionē rex intelligibilū atq[ue]
sūmar⁹ que sempiterne sunt
venirem⁹ tpaliū rerū cogni-
tio rōnalis occurrit. **E**tiam
m[od]i h[ab]itū iueām⁹ si possū-
mus aliquā trinitatē sicut
iueniebam⁹ m[od]i sensib[us] corporis
et m[od]i h[ab]itū p[ro] que p[ro] eos i aiāz
uel spirituū nrn ymaginali-
ter mtrauerūt ut p[ro] corpali-
bus rebus quas corporeo fo-
ris poītas attingim⁹ sensu-
mitus corporuſ ſilitudines habe-
mus impreſſas mēorie ex qui-
bus cogitatio formaretur.
tertia volūtate utrūq[ue] iūge-
te sicut formabatur foris ac-

es oculorū quā volūtas ut fieret visio adhibeat rei visibili et utrūq; iūgebat etiam illuc pā se admonēs trā. Sed non est hoc coartandū m hūc librum ut t̄ eo qui sequit̄. si d̄s adiuverit cōuenienter possit iq̄ri. et qd̄ iūentū fuerit expli

carū. Explicit liber duodecim^m.

Incipit capitula libri xm̄ m̄. I

De gemino rōnalis mētis officio quorū vnu ad t̄palia aliud pertinet ad eterna. **Cap. ii.**

De fide que licet per corporis sensū mente concepta sit nichil in iūentir h̄e corporeū. **cap. iii.**

De volūtate quā et singuli nō prāam et oēs etiā m̄dicatam p̄nt habere cōmune. **cap. iv.**

De b̄titudine quā om̄es una volūtate expertū sed nō oēs eadem diffimilione nouerūt.

An om̄es b̄ti sūt q̄ vñ **cap. v.** uñt ut volūt **Capl'm. vi.**

Dropuore ēē b̄titudinī volūtatem rectā etiā si nō adētam qd̄ cupit qm̄ prāuā etiā si qd̄ cōcupiuit obtinuit. **c. viii.**

Ad verā b̄titudinē viam ēē per fidē rectā sine qua nulla cuqm̄ possit fortitudo pro desse sc̄. **Capl'm. viii.**

Perfectā b̄titudinē m̄si in eterna vita ēē nō posse. **cap. ix.**

An etermitat̄ capax sit huā,

na natura. **Cap. x.**

An alio mō op̄mē d̄s hoīem etermitati debuerit reformare qm̄ ut sibi dei filius natu ram vniuersit̄ huānā **cap. xi.**

Qua rōne in sanguine xp̄i iūstificē credentes et quo m̄ hoc sacramēto totius trim tatis sit opatio. **cap. xii.**

Qd̄ merito homo dyabolice sit traditus p̄tati. **cap. xiii.**

De consilio dei quo ei plāciuit ut potestas dyaboli nō potēcia sed iūsticia viceret.

De oīm debito per **m̄. xm̄.** nichil debente xp̄m̄ soluto.

In quo sit dyabolus **cap. xv.** vinctus a xp̄o. **Cap. xvi.**

Ad quā utilitatē fidelū re natorū mala que p̄ originales p̄tū sunt contracta conuer sa sunt **capl'm. xvij.**

De ihs que per carnatio nē xp̄i sunt collata credētib⁹

De nativitate dñi nr̄i **c. xvm.** ex maria virgiē et sp̄u sc̄o.

Qd̄ verbū caro factū **c. xix.** qd̄ est ihs xp̄c et sapientie thesauros in se habeat et saē.

Neminē posse sine fide **c. xx.** ad verā b̄titudinē puenire.

Expliūtūt capitula.

Incipit liber tertiusdecim⁹ de gemino rationalis men tis officio quorū vnu ad t̄palia